

«ایران» از وضعیت نشر دفاع مقدس در سی و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران گزارش می‌دهد

روایت‌های پر مخاطب

◀ **مرجان قندی**

✎ خبرنگار

سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از بیست‌ویکم تا سی‌ویکم اردیبهشت ۱۴۰۱ در دو بخش حضوری در مصالای امام خمینی (ره) و مجازی در سامانه ketab.ir در حال برگزاری است. با توجه به شعار این دوره از نمایشگاه: «با کتاب سلامتی» می‌توان این‌طور گفت که این شعار در دعوت بازدیدکننده‌ها به این رویداد فرهنگی بی‌تأثیر نبوده به طوری که هم ناشران از روز نخست، تدارکات لازم را فراهم کردند و هم قشرهای مختلف جامعه با رعایت موازین بهداشتی در سلامت‌خود و دیگران می‌کوشند تا شعار نمایشگاه را که نشان اصلی سلامت را دانش و آگاهی در جامعه می‌داند، محقق کنند. این دوره از نمایشگاه پس از دو سال وقفه که به‌دلیل شیوع کرونا در کشور فقط به‌صورت مجازی برگزار می‌شد، این روزها به فضای فرهنگی و ادبی کشور حیات دوباره‌ای بخشیده‌است. ناشران از همان روز نخست میزبان قشرهای مختلف جامعه بودند. با گشتی در میان غرفه‌های نمایشگاه حضور ناشران تخصصی بویژه ناشران حوزه دفاع مقدس و انقلاب اسلامی بیشتر از دوره‌های قبل به چشم هر بازدیدکننده‌ای خواهد آمد. از این‌رو به منظور بررسی شرایط نشر و چالش‌ها و امیدهای این حوزه به گفت‌وگو با تعدادی از ناشران و بازدیدکننده‌ها پرداخته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

نمایشگاه و حتی غیر ایام نمایشگاه هستند.

او با بیان اینکه مخاطبان این انتشارات بیشتر خانم‌ها و افرادی (به لحاظ سنی) بین رده سنی ۱۷ تا ۳۰ سال هستند، ادامه می‌دهد: پیشنهاد امسال به دوستان از میان آثار جدید، کتاب «اردوگاه اطفال» اثر احمد یوسف‌زاده که ادامه کتاب ۲۳ نفر است، کتاب «تلخی‌رهایی» اثر جواد کامور بخشایش و «پاییز و آند» اثر گلستان جعفریان است که مطمئن هستم با خواندن چند صفحه اول از آنها کتاب را زمین نخواهند گذاشت.

■ **تقویت حوزه کودک و نوجوان در آثار دفاع مقدس؛ چشم‌انداز انتشارات روایت فتح**

ابتدا سر زدن به غرفه روایت فتح را انتخاب می‌کنم چون آثار این انتشارات همیشه برطرف‌دار بوده. همان‌طور که قابل پیش‌بینی بود غرفه روایت فتح که دو غرفه کوچک کنار هم است مدام پر و خالی می‌شود. **فرزانه‌مردی**، معاون انتشارات روایت فتح با رویی خوش به سؤالاتم پاسخ می‌دهد. او ابتدا به سابقه فعالیت این انتشارات از سال ۷۶ در زمینه ترویج فرهنگ دفاع مقدس و شهادت و ایثار و اینکه و در این سال‌ها کتاب‌های مختلفی چاپ کرده‌است اشاره و تصریح می‌کند: با بیش از ۳۰۰ عنوان کتاب در حوزه‌های دفاع مقدس، مدافعان حرم و بین‌الملل اسلام در سی و سومین نمایشگاه کتاب حضور داریم که ۶ عنوان از کتاب‌ها تولید سال ۱۴۰۱ هستند که در ایام نمایشگاه مراسم روزمنیای و جشن امضایشان برگزار می‌شود.

مردی مجموعه‌های «نیمه پنهان ماه» که درباره زندگی‌نامه شهدا از زبان همسرانشان است و «اینگ شوکران» که موضوع اصلی آن زندگی‌نامه جانبازان از زبان همسرانشان است و مجموعه «مدافعان حرم» را بعد از سال‌ها همچنان جزو پر مخاطب‌های روایت فتح اعلام می‌کند و می‌افزاید: البته مجموعه «نیمه پنهان ماه» را با آن شکل و وقای‌ها که داشت فقط تا شماره ۳۳ انجام دادیم، اما در بحث مدافعان حرم یا همسران شهدای دفاع مقدس ما این کار را به همان روال قبل ادامه دادیم. در مجموعه «نیمه پنهان ماه» همسر از زندگی با شهید است، مجموعه جدیدی هم که به آثار ما اضافه شده است عنوان‌اش مجموعه مستند داستانی است. ما خواستیم برای شش نوجوان و را بعد از سال‌ها همچنان جزو پر مخاطب‌های روایت فتح اعلام می‌کند و می‌افزاید: البته مجموعه «نیمه پنهان ماه» را با آن شکل و وقای‌ها که داشت فقط تا شماره ۳۳ انجام دادیم، اما در بحث مدافعان حرم یا همسران شهدای دفاع مقدس ما این کار را به همان روال قبل ادامه دادیم. در مجموعه «نیمه پنهان ماه» همسر از زندگی با شهید است، مجموعه جدیدی هم که به آثار ما اضافه شده است عنوان‌اش مجموعه مستند داستانی است. ما خواستیم برای شش نوجوان و جوان مجموعه‌ای آماده کنیم که داستانی و خواندنی‌تر باشد، اما همچنان ما در این مجموعه هم به مستند وفادار هستیم؛ یعنی ۹۰ درصد اسطرات کتاب مستند و ۱۰ درصد فکشناسازی و داستانی است که روی جلد کتاب‌ها هم عنوان مستند داستانی حک شده است.

معاون انتشارات روایت فتح با اشاره به چشم‌انداز این انتشارات می‌گوید: ما برنامه‌ریزی‌هایی را انجام داده‌ایم تا در ۵ سال آینده در بحث رمان آثار شایسته‌ای در حوزه کودک و نوجوان تولید و منتشر کنیم و دایره مخاطبان‌مان را گسترش دهیم که امیدوارم موفق بشویم.

■ **سوره مهر مثل همیشه دست‌بره نمایشگاه آمده است**

سوره مهر یکی دیگر از غرفه‌های پر طرفدار میان اهالی کتاب‌های دفاع مقدسی است و همان‌طور که قابل پیش‌بینی بود سلوگ. **مرتضی ویسی** کارشناس کتاب انتشارات سوره مهر با بیان اینکه در یک سال گذشته حداقل ۲۰۰ عنوان تازه منتشر کرده‌اند که تعداد قابل توجهی از آن مربوط به کتاب‌های دفاع مقدس است، می‌گوید: سوره مهر در دو سال گذشته برخلاف خیلی‌ها که کم کار بودند، پر کار ظاهر شد. ما با همه مواقع مثل گرانی کاغذ، تعطیل بودن چاپخانه‌ها و... از تعداد کارهایمان کم نکردیم، اما امسال بعد از حضورمان در نمایشگاه شرایط کمی خارج از انتظارمان بود؛ غرفه‌ها از جمله غرفه ما خلوت‌تر از آنچه تصور داشتیم است که این موضوع چند عامل می‌تواند داشته باشد:اول کرونا ما مهم‌تر از آن اینکه بن کارت‌ها را فقط برای فضای مجازی در نظر گرفتند و خیلی‌ها قید آمدن به نمایشگاه را زده‌اند و سفارش‌هایشان را از طریق سایت ثبت می‌کنند. در صورتی که نمایشگاه کتاب فقط برای خرید نیست بلکه محلی برای دیدار اهالی فرهنگ و نویسندگان و ناشران با دوستداران کتاب است.

ویسی تصریح می‌کند: امیدوارم در ادامه روزهای باقی‌مانده از برگزاری نمایشگاه، رسانه‌ها حمایت، تبلیغات و یادآوری کنند که مخاطبان این موضوع را درک کنند و استقبال گرمتری از نمایشگاه داشته باشند. این فعال فرهنگی تعداد عناوین غرفه سوره مهر در نمایشگاه را یک هزار و ۶۵ کتاب اعلام می‌کند و می‌گوید: از این تعداد حدوداً ۶۰۰ عنوان مربوط به حوزه پایداری است که بیشترین بخش کتاب‌های انتشارات هم مربوط به همین بخش می‌شود.

ویسی به قفسه کتاب‌های دفاع مقدس اشاره می‌کند و می‌افزاید: کتاب «آن ۲۳ نفر»، «دختر شیئا» با چاپ صد و دهم، «تلخی‌رهایی» داستان اسیر ایرانی رها شده از اردوگاه اشرف که از آثار تازه ما است و در مدت کم خوب دیده شد و جای خودش را میان مخاطبان باز کرده، «دا» و «کوچه نقاش‌ها» جزو پر فروش‌های

و دانشجو هستند. البته بازدیدکننده‌هایی که کمی نشان بالاتر است هم داریم اما آنها برای پرسیدن سؤالاتی راجع به خود انتشارات و شناختن نوع کتاب‌ها مراجعه می‌کنند.

این فعال فرهنگی با اعلام اینکه ۱۱۰ عنوان کتاب در غرفه دارند، می‌گوید: تعدادی از آثارمان زیر چاپ بودند و متأسفانه به نمایشگاه نرسیدند اما در حال حاضر با ۹۰ عنوان به نمایشگاه آمدم که ۸۰ عنوان از کتاب‌هایمان به زبان‌های مختلف دنیا هم ترجمه شده‌اند و همگی آنها در نمایشگاه موجود هستند. مثلاً کتاب «سلام بر ابراهیم» به زبان‌های اردو، عربی، روسی و چند زبان دیگر ترجمه شده است. جالب است که این کتاب همچنان در انتشارات ما رتبه اول پرفروش‌ها را به خود اختصاص می‌دهد و تاکنون بالای یک میلیون و ۳۰۰ هزار نسخه تیراژ داشته است. این موضوع با توجه به این امر است که ما pdf این کتاب را به‌صورت رایگان هم منتشر کردیم تا آتهایی که حتی توانایی خرید کتاب ندارند هم بتوانند از این کتاب استفاده کنند. کتاب بعدی که در نمایشگاه مورد استقبال قرار گرفت کتاب «مالک زمان» است که راجع به سردار شهید سلیمانی است و تاکنون بالای ۵۰ هزار نسخه تیراژ داشته است.

■ **ترجمه آثار اولویت کاری در نشر شاهد**

رحیم نریزمانی مدیر کل اسناد و انتشارات بنیاد شهید و امور ایثارگران در غرفه نشر شاهد پاسخگوی سؤالاتمان است. او ابتدا به سابقه فعالیت‌های نشر شاهد اشاره می‌کند و می‌گوید: نشر شاهد از سال ۱۳۶۸ که فعالیتش را آغاز کرده تاکنون ۲ هزار

عنوان کتاب را چاپ و تألیف کرده است. خیلی از نویسندگان حوزه ایثار و شهادت و همچنین کارگردان‌های برجسته سینما از همین بستر رشد کرده‌اند و امروز تعداد زیادی از آن نویسندگان با به سن گذاشته‌اند. ما همچنان در انتشارات بنیاد شهید و امور ایثارگران به دنبال تربیت نسل جدیدی از نویسندگان نو قلم هستیم از این‌رو از این استادان نویسنده و پیشکسوت که در این عرصه فعال بودند کمک می‌گیریم و بحث آموزش نویسندگی در کارگاه‌هایی را که در شهرهای مختلف برگزار می‌کنیم برعهده آنها می‌گذاریم.

نریزمانی با اعلام اینکه در این انتشارات کتاب‌های صوتی با همکاری ایران صدا سازمان صداوسیما تولید می‌شود، می‌افزاید: تاکنون ۸۰ اثر تبدیل به کتاب صوتی شده است که مورد توجه مخاطبان هم قرار گرفته است.

این فعال فرهنگی به ترجمه آثار هم اشاره می‌کند و ادامه می‌دهد: حدود ۷۰ کتاب این نشر به زبان‌های انگلیسی، عربی، فرانسه و اردو ترجمه شده‌اند و بحث ترجمه آثار جزو اولویت‌های کاری ما در سال جاری است.

■ **رسالت انتشارات مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، انتقال فرهنگ دفاع مقدس است**

از غرفه نشر شاهد که بیرون می‌آیم دو جوان را می‌بینم که به دنبال غرفه انتشارات «مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس» هستند. چون آدرس غرفه را از قبل گرفته بودم به آنها آدرس را می‌گویم.

خودم هم به راهرو ۲۲ غرفه ۸ که مرکز اسناد

http://irannewspaper.ir

editorial@irannewspaper.ir

علیناصحی / ایران

و آثار این حوزه همیشه مطرح است و ما برای این موضوع در ایام نمایشگاه از کارشناسان و روابیان این حوزه دعوت کرده‌ایم در غرفه باشند تا توضیحات لازم جهت پاسخگویی به سؤالات و ابهامات بازدیدکنندگان داخل غرفه ارائه دهند.

مدیر انتشارات مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس در خصوص میزان تخفیف آثار این مرکز در نمایشگاه هم می‌گوید: همان‌طور که اطلاع دارید بن‌های تخفیفی که وزارت ارشاد و فرهنگ اسلامی برای کتاب‌ها در نظر گرفته است فقط حوزه نظامی داریم که همگی آنها از جمله اطلس «پدافند هوایی سپاه در دوران دفاع مقدس» و اطلس «لشکر ۳۱ عاشورا در دوران دفاع مقدس»، اطلس «جبهه میانی»، اطلس «نقش کرمان در دوران دفاع مقدس»، «شکاسنامه لشکر ۱۱ امیرالمؤمنین»، و تاریخ شفاهی «مرحوم زارعی»، کتاب «بنرد ماووت»، «تاریخ تحلیلی دفاع مقدس» و «ویراست جدید و پنج جلدی «اسیری در جنگ» و «ویراست جدید و به علاقه‌مندان عرضه می‌شود. در حوزه خاطرات هم کتاب‌های «چشم لشکر»، «دل‌فین‌های ارونند» و «امدادگر کجایی؟» ارائه خواهند شد.

اخلاقی گله‌ای هم از مسئولان برپایی نمایشگاه دارد و می‌افزاید: با اینکه هر روزی از آغاز نمایشگاه گذشته هنوز بعضی از ناشران در نمایشگاه حاضر نشده‌اند و خیلی از غرفه‌ها خالی مانده است. جای گله است که ناشرانی که نمی‌خواستند به نمایشگاه بیایند باید از قبل اعلام می‌کردند تا غرفه‌های بزرگتری به ناشرانی که آمدند اختصاص داده می‌شد. ما در این غرفه‌های کوچک امکان برگزاری برنامه‌های جانبی مثل جشن امضا و برگزاری میزگرد با میهمانان و بازدیدکننده‌ها را به سختی داریم.

اوبه‌مشکل اغلب بازدیدکننده‌ها هم اشاره می‌کند و می‌گوید: بیشتر بازدیدکننده‌ها مشکل شان قیمت بالای کتاب‌ها است. ما کتاب‌های چاپ قدیم را با هر قیمتی که بود با همان قیمت گذاشتیم. سردار سلامی و سردار نائینی که مسئول مرکز هستند براین موضوع تأکید دارند، چون سرلشکر باسادر باقری ابلاغی به مرکز کردیم تا تعیین محتوای دفاع مقدس با مرکز

اسناد دفاع مقدس است و رسالت مرکز در آمد نیست بلکه انتقال این فرهنگ است اما قیمت کتاب‌های جدید کمی بالاست چون کاغذ گران است و این موضوع برای کسانی که به‌صورت تخصصی کتاب خریداری می‌کنند دغدغه شده است.

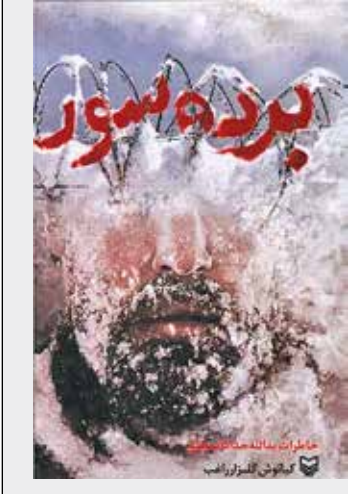
در همین میان جوانی که برای خرید یکی از آثار تاریخ شفاهی به غرفه آمده تخفیف می‌خواهد تا کتاب را بخرد، بعد از اینکه راهنمایی می‌گیرد و کتابش را می‌گیرد با او صحبت کوتاهی می‌کنم. خودش در محمد مهدی محمدی ۲۰ ساله و دانشجو معرفی می‌کند و می‌گوید: بیشتر علاقه به خواندن کتاب‌های زندگی‌نامه فرماندهان و شهدا را دارد اما به تازگی به تاریخ شفاهی هم علاقه‌مند شده است.

او ادامه می‌دهد: دبیرستانی بودم که یکی از دبیران مدرسه کتاب‌های حوزه دفاع مقدس را سر کلاس آورد و به همه معرفی کرد. از بین همه هم‌کلاسی‌ها من و دوستم که کتاب را خواندیم به این موضوع علاقه‌مند شدیم و به منطقه راهبان نور هم رفتیم و با این فضا از نزدیک بیشتر آشنا شدیم. از آنجا

حس خوبی گرفتیم و به قولی در این مسیر افتادیم. او می‌گوید: من همیشه اول تحقیق می‌کنم، در اخبار و سایت‌هایی که آثار تازه را معرفی می‌کنند می‌گردم بعد از اینکه مطمئن شدم کتاب به درد

میرسد برای تهیه کتاب اقدام می‌کنم. الان هم این کتاب را گرفتم چون خیلی تعریف‌اش را شنیدم و به همه هم پیشنهاد می‌کنم چون مطمئنم اطلاعات خوبی در آن است.

مجازی است گله می‌کنم و می‌گوید: برای دانشجویان تخفیف ویژه در نظر گرفته‌اند اما تا الان که توانستم از این تخفیف استفاده کنم چون خوب راهنمایی نمی‌کنند و فکر می‌کنم کتاب‌هایی را که پسندیدم باید دوباره وقت بگذارم و به‌صورت مجازی سفارش بدهم و آنلاین خرید کنم.

دست آدم‌هایی که از اسائیت بویی نبرده‌اند. یکی از نکاتی که باید مورد توجه قرار بگیرد بی‌سواد آدم‌هایی است که در این حزب‌ها فعالیت می‌کردند. آنها که دم از آزادی و استقلال ملت کرد می‌زدند و معلم‌ها را

افراد می‌دانستند که کمر به نابودی زبان کردی بسته‌اند، اما دربرابر سؤالات اسرا توان پاسخگویی نداشتند. آنها اصلاً خود پاسخ این سؤالات را نمی‌دانستند چه برسد به آنکه توانایی بیان درست آنها و اقعاع دیگران را داشته باشند. آنها در اردوگاه‌شان به اصطلاح کار فرهنگی می‌کردند و اسرا را مجبور به خواندن نظرات

مارکس و بزرگان کمونیست می‌کردند در حالی که خودشان چیزی از این نظرات نمی‌فهمیدند و سوادشان بسیار اندک بود. آنها به‌دنبال ساختن چیزی بودند که حتی خودشان درست نمی‌دانستند چیست و چه ماهیتی دارد.

نگاهی به «برده سور»، خاطرات پدیده خداداد مطلق

روایت نادیده‌ها و ناگفته‌ها

می‌کرده. زمانی که کردستان درخواست نیرو می‌کند او با هدف خدمت به مردم به آنجا می‌رود. روزی در راه مدرسه توسط پیروزی دستگیر شده و پس از فراز و نشیب بسیار به زندان برده سور برده می‌شود. این تازه آغاز ماجرای آقای خداداد مطلق است. داستانی که از او در این کتاب می‌خوانیم و کارهایی که در زندان انجام داده شبیه یک فیلم پرهیجان وادارتان می‌کند چشم به کلمه‌ها بدوزید و از خواندن دست بردناریت تا بدانید ماجرا به کجا می‌رسد.

آنها در زندان هشت نفر بودند که دست به اقدامی بزرگ زدند. اقدامی که اگر بدالله خداداد مطلق برایمان روایت‌نمی‌کرد فراموش می‌شد و کسی چیزی از آن نمی‌دانست. چرا که او تنها بازمانده از آن جمع هشت نفره است. نویسنده کتاب، کیانوش گلزار راغب بعد از این بازمانده را در زندان می‌بیند. در حالی که خودش در انتظار اعدام روز ر شب می‌کرده، او تنها بسیجی جمع بوده و خوب می‌دانسته که سرنوشتی جز اعدام ندارد اما...

در پایان کتاب تصویر اسنادی آمده که جالب توجه است. اسنادی با مهر محرمانه که شهادت فردی را تأیید می‌کنند که هنوز زنده است و فقط در جایی گرفتار شده که ناگجا آباد است، در

زهرا راستگویی فکری می‌کنم هنوز خیلی چیزها درباره انقلاب و مبارزات آن سال‌ها باقی مانده که گفته‌شده است فکری می‌کنم بعد از پیروزی انقلاب همه چیز تمام شد، اوضاع سر و سامان گرفت و دیگر مبارزه تمام شد. اما خیلی چیزها وجود دارد که ما متأسفانه هنوز در مورد آنها آنطور که باید اطلاعات نداریم. فعالیت احزاب در کردستان بعد از انقلاب یکی از این مسائل است. حزب کومله و حزب دموکرات بعد از انقلاب شروع به مبارزات مسلحانه علیه جمهوری اسلامی کردند و مشکلات و مسائلی را به وجود آوردند که جز با همت بزرگ‌مردان انقلاب قابل حل نبود.

کیانوش گلزار راغب یکی از کسانی است که سال‌ها در زندان کومله اسیر بوده و در سال‌های اخیر هم تمام تلاشش را کرده است که صدا دهد و اسیرانی که با او بوده‌اند را به دیگران برساند. او در کتاب «شنام» از نشر سوره مهر خاطرات خودش و در «عصرهای کریسکان» از همین نشر خاطرات سعید سردشتی را ثبت کرده است. در آخرین کتابش «برده سور» به سراغ یکی دیگر از اسرای زندان‌های کومله و حزب دموکرات کردستان رفته و روایتی دیگر را نوشته است.

«برده سور» نام مکانی است که یکی از زندان‌های کومله در آنجا قرار دارد. شاید فکر کنیم که این گروه برای مبارزه با جمهوری اسلامی به سراغ افراد نظامی و بسیجی می‌رفته و آنها را دستگیر می‌کرده است اما جالب است بدانیم که آنها حتی به معلمان و افرادی که برای کار جهادی و کمک به منطقه بحران‌زده کردستان می‌رفتند، هم رحم نمی‌کرده‌اند.

کتاب «برده سور»، خاطرات پدیده خداداد مطلق است، یک معلم که در شهر قم زندگی